

Abonamentul:
 Pentru monarhie.
 Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
 6 cor. $\frac{1}{4}$ an 3 cor.
 Pentru străinătate:
 Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
 an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
 4 fr. 50 cm.
 Fôea apare în fie care
 Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:
 Un șir garmond:
 odată 14 fil., a doua
 oră 12 fil., a treia
 oră 10 fil.
 Tot ce privește fôia,
 să se adreseze la: Re-
 dațiunea și admini-
 strațiunea „Unirei”
 în
 Blaș.

Fôe bisericescă-politică.

Anul XIII.

Blaș 11 April 1903.

Numărul 14.

CAUSE ȘI EFECTE.

Situația politică din patrie e încurcată rău. Minoritatea parlamentară, alcătuită de partidul kossuthist, deja de aproape trei luni împedecă prin obstrucțiune votarea urcării contingentului de recruți, urcare necesară pentru întregitatea armatei. Și dacă nu înșelă semnele, va și reuși opoziția a împedeca votarea aceluși contingent, cel puțin pentru anul acesta curent, după ce în conferința partidului s'a decis, a se estinde obstrucțiunea și asupra indemnității noue, cerute de guvern pe alte patru luni, începând de la 1 Maiu, când espiră indemnitatea actuală.

Pascile guvernului nu vor fi deci vesele. Pentru-că dacă până la 1 Maiu nu se va găsi ceva deslegare, atunci va urma guvernaarea fără de autorisație legală, ori cum să mai zice va urma așa numita „fără-de-lege” — „ex lex”.

Întra-va guvernul în starea aceea de ex-lex nu scim, nici nu ne interesează mult.

Pe noi ne privește numai situația generală și motivele, ce dominază în lupta opoziției.

E vorba, că opoziția pretinde, ca armata comună pe teritoriul Ungariei să se magiarizeze întru toate, în limbă, comandă, insignii, și mai virtos în spiritul ei.

Și pe când se pretind aceste în parlament, se folosesc apostrofări la adresa dinastiei și a Tronului, cum până aici nu se obicinuia la noi.

La ce va ajunge opoziția cu lupta ei, nu se pôte sci.

Un lucru e sigur. Dacă armata, fie și numai în Ungaria, s'ar magiarisa, ea va fi un puternic mijloc de magiarizare a naționalităților. În trei ani soldații își vor însuși limba magiară și ast fel magiarizarea va lua un avânt ne mai pomenit.

Dar e adevărat și aceea, că atunci armata nu va mai fi ceea ce a fost, sprijinul neînfrânt al glorioasei dinastii a Habsburgilor, ci va fi un conglomerat de ômeni, pe cari nu-i încăldesc aceleași sentimente, pe cari nu-i unesce același țel.

Că între asemenea împrejurări invoice-va Maiestatea Sa la postulatele opoziției, anevoie credem.

De aceea putem să fim foarte curioși la ulterioară desfășurare a lucrurilor.

Din întâmplările aceste inse va puté să se convingă și dinastia, că a ceda la pretensiuni nedrepte, cari va-têmă drepturile naturale ale altora, nu e bine. Lucrul se răsbună. Êtă că acum nici armata nu mai are pace.

Ce ne privește pe noi, n'avem să privim lucrurile prea tragic. Dumnezeu tot de a una ast fel îndreptă lucrurile, în cât dreptatea Lui cea sfintă să triumfeze: înaltă pe cei smeriți și umilește pe cei tari.

Faptul e, că ziaristica noastră nu se bucură de încurcăturile politice de azi. Și bine face.

Noi n'avem să ne bucurăm de necasul niméruî. Nici n'avem să alergăm după căruțe, ce nu ne așteptă. Nici n'avem să ne oferim servițiile cui nu le cere.

Noi avem să fim ceea ce am fost tot de a una în timp de grele încercări: cetățeni credincioși, devotați patriei și tronului.

Să așteptăm în liniște desvoltarea lucrurilor și să nu precipităm judecata noastră. Nimenea să nu-și iea rolul de conducător.

Și când lipsa va cere, vom fi la locul de datorință, ca să ajutăm și noi la mărirea patriei noastre, care și noue ne este mamă iubită.

Date prețioase. — Organul reuniunii agronomice săsescei din Ardeal, în unul din numerii mai noi, ocupându-se cu naționalitățile de aci, ajunge la unele concluziuni vrednice de luarea noastră a minte. Prilej la acesta îi dă scrierea lui Balogh, despre feliuritele popóre din Ungaria.

Și dacă nu trecem cu vederea peste concluziunile foii săsescei, o facem pe motivul, că ei, ca locuitorii ai acestei țări, cari mai des și mai de multe ori au venit în atingere cu noi, și ne cunosc mai de aproape, pot fi mai sinceri în scrisese și apretierile lor.

Vorbind de numita scriere statistică, fôia săsescă spune, că rezultatele, la cari se ajunge, prin datele din această lucrare „sint pline de învățături și surprindătoare, în special pentru Sași, chiar adrobitore.” După datele acestea, cei ce au câștigat mai mult sint Români. Și să nu se uite, că estinderea această, de loc nu s'a făcut în condițiuni favorabile. Și cu toate acestea, în decursul ultimului veac, poporul românesc a dat dovadă de o bogăție de forță. În decursul acestui timp, Românii au ajuns la preponderanță în 362 de comune, în cari mai înainte erau în minoritate, au pierdut numai 64 comune, va se zică au nn câștig curat de 298 comune. Și din aceste pierderi, „partea preponderantă e a sașilor.”

Fată cu acest câștig aievea surprindător, organul săsesc se simte constrins, să facă următoarele concluziuni caracteristice. „Estinderea această a românismului e o puternică dovadă pentru observațiunea, așa de adese remarcată, că adecă, popórele mai puțin civilisate, de obicei, au mai mare forță de a contopi pe alte popóre, de cât acelea, ce stau pe un grad mai înalt de cultură. Românii — continuă numita fôte — alătura cu Rutenii, pot fi socotiți de poporațiunea cea mai puțin instruită din Ungaria, căci de pildă din 1000 indiviți sciți scrie și ceti 293 magiari, 328 germâni, 239 slovaci și numai 100 de români.”

În butul acestei stări, ce într'adevăr inspiră serioase îngrijiri și face pe ori ce om de bine să se gândescă îngrijorat asupra multor miserii și înșelăciuni, la cari sint espuși analfabeții, în butul acestei stări, crescerea Românilor așa de repede, aci în Ungaria, e fără pârche.

„În mai mult de $\frac{2}{3}$, părți din comunele Ardealului, Românii sint în prepon-

Prohodul Domnului Nostru Isus Christos sau **Urmarea Mânecatului din sfinta și marea Sâmbătă.** Costă 30 fleri plus 10 fleri porto postal.

deranță (adecă în 1785 din 2117), și chiar și celealalte sînt așa de pline de elementul românesc, în cât e pericol, că o parte din ele se va cufunda în marea română. Românii o știu acésta foarte bine, și de aceea privesc în viitor cu multă încredere."

Am reprodus aceste aprețieri ale foii sășesci, ca o dovadă dată de străini, despre trăinicia elementului românesc, în butul multor miserii, cu care are a se lupta aici. Ce se mai zicem pentru cazul, când emigrările peste Ocean, n'ar fi atras atâta de al noștri? de bună samă preponderanța numerică a elementului românesc, ar fi fost în creștere mare. O datorință ni-se impune. Să nu ne înveselăscă așa tare acésta creștere numerică, cât mai virtos, să ne umplă de grijă, numărul cel mare al analfabeților. Aci ar trebui să fie mai ales ațintită tótă atențiunea noastră și în special a învățătorilor noștri, ca toți copiii de școlă, cel puțin acésta cunoștință elementară să și-o însușăscă. Înainte cu câțiva ani, în despărț. Blaș, al Asociațiunii, s'a tractat despre lucrul acesta, și s'a fost hotărît să se premieze preoții și învățătorii, cari vor pute arăta mai puțin nesciutori de carte în comunele lor. Ideea acésta nu e de desprețuit și ar fi bine, dacă s'ar pune în practică, pe o scară cât de întinsă.

Revistă politică.

Afaceri interne. În sfîrșit sesiunea actuală a dietei a fost închisă. În timpul ultim nu s'a lucrat nimic, ci s'a vorbit pe tóte tonurile contra proiectelor militare. Scandalele erau la ordinea zilei. Viitorea sesiune încă nu se pare

a fi mai splendidă. Guvernul va cere o nouă îndemnisare pe alte patru luni, opoziția se pregătesce de acum a face o nouă obstrucție.

Austria. Evenimente mai însemnate sînt aici: realegerea lui Lueger de primar al Vienei, cu aprópe unanimitatea voturilor și pensionarea făimosului Bourguignon, guvernorul Bucovinei. Urmas a lui a fost numit prințul Hohenlohe, fost consilier ministerial. Sperăm înse, că noul guvernator nu va pași chiar în întregă moștenirea antecesorelui său, de care se scie, că era așa de odios Românilor bucovineni.

Serbia. Regele Alesandru a făcut o nouă lovitură de stat, care a avut drept urmare turburări mari. S'a suspendat, adecă actuala constituție, foarte liberală și s'a reintrodus una veche, de pe timpul, când Milan era minorean.

Poporațiunea Belgradului n'a primit înse noua constituție și a făcut demonstrații pe stradă. Acesteia i-s'a alăturat studențimea, cu strigăte contra regimului și contra noului constituții. Militie, trimisă să facă ordine, a fost primită cu petri și focuri de revolver. De aici apoi s'a început o încăerare formală, cu morți și răniți. În fața acestor turburări, regele s'a vădut constrins, să restabilăscă vechea constituție.

FEUILLETON.

Leo XIII. ca poet.

— disertație —

(Continuare și fine.)

Așa îl împintenă spre luptă împotriva ispitelor! Dar luptă deșartă ar fi acésta, dacă ne-am răzima numai pe puterile noastre. Sînt puternic avem înse în ajutorul Mariei, acesta ceréndu-l vom ajunge la isbîndă. Pe Maria ca protectóra noastră o preamărește în poezia „*Ad beatam Virginem Mariam precatationes*,” pe Acésta ca ajutătoare puternică o propune în poezia „*Ricorsa alla Vergine*” scrisă în limba italiană. E atâta sentiment, atâta devoțiune în aceste poezii, încât cetindu-le e imposibil să nu te misce căldura devoțiunii față de acel scut puternic. Din acestea respiră dragostea de părinte, ce o nutrește El față de cei ce îi sînt fi prin credință.

Să trecem acum la alt soi de poezii în ce privesc ideile cuprinse în acelea.

Persecuțiunii și asupririi și batjocuri sînt partea celor ce cutéză să spună și apere adevărul împotriva celor fără de lege, căci adevărul cu minciuna nu pot sta împreună, chiar pe cum întunerecul nu poate suferi lumina. — Acestea i-au fost adese ori parte și lui Leo; dar n'au fost în stare pentru aceea cu tot viforul stîrnit, ca pe El să-L înfrice; tária conștiinței Lui e cu mult mai puternică,

de cât ca aceea să pótă fi înfrântă prin batjocuri, ori carcer, ba mai mult nici spaima morții nu-L pótă face să-și părăsăscă locul.

„Institium colni, certamina longa, labores,
Lubridia, insidias, aspera quaeque tuli;
At fidei vindex non flectar, pro grege Christi
Dulce pati, ipsoque in carcere dulce mori!”

„Tot inbit'am eũ dreptatea. Lupte lungi și
suferințe
Și atacuri și batjocuri am purtat cu pacliuță,
Și ne 'nvins în luptă sta-voiu! Pentru turma
lui Christos
Dulce e să suferi mórtea și 'n carcer in-
tunecos!”

(E. D. Dacian.)

Acésta voință de fier, acest caracter de stîncă îl recunosc în El și cei ce rivnesc căderea Lui, perirea bisericii; în fața Lui ei să simt pigmei.

Am vădut până acum pe sfîntul Părinte ca păstor bun, a cărui inimă e pătunsă de dragostea turmei, pe carea vrea s'o conducă la pășune bună; — L'am vădut ca Părinte iubitor, care cu lacrimi în ochi, rógă pe fiii săi, a se abate de pe calea peririi, îmbărbătându-i la luptă în potriua desmerdărilor; — L'am vădut ca model de tária sufletăscă și caracter nepătat, care mai gata e să sufere mórtea, de cât sa luere în contra convingerilor sale. — Să-l considerăm acum în câte-va poezii ca individ cu doruri și păsuri omenesci. Prima poezie a cărei obiect e El însuși e poezia din 1830 „*De invaliditate in adolescentia*,” în carea își plînge și descrie starea-i sanitară sdruncinată:

Correspondințe.

SINÓDELE PROTOPOESCI.

— Vicariatul Făgăraș. —

Făgăraș, 31 Martie 1903.

Sinodul de primăvară a preoției gr. cat. române din vicariatul Făgărașului, s'a ținut azi în școlă confesională locală. Preoții au participat cu puține esepțiuni. După invocarea Spiritului Sfînt. Preaon. Domn Iacob P. Macavei, vicar, a deschis sinodul prin câte-va cuvinte potrivite înculcând preoției iabirea de ordine și esactitate în oficiu.

Între obiectele puse la ordinea zilei, erau două disertațiuni. Preotul Alexandru L. Bugner din Nou-român, deși suferind, ne-a întreținut câte-va momente plăcute cu disertația sa intitulată: „*Fericii sînt cei cari nu se smintesc întru mine*,” în care a făcut apologie credinței, fără de care știința ori cât ar fi ea de înaltă, prea puțină valoare are. Adevărata știință trebuie să mērgă mână în mână cu credința. A adus câte-va esemple din istoria trecutului, arătând cum s'au nimicit popore dintre cele mai puternice, îndată ce s'au abătut de la căile moralei și virtuții, cari singur numai în religiune și credință își află isvorul. Disertantul a fost aplaudat.

Al doilea disertant, Ioan Fulicea, preot în Șinca-veche (patria nemuritoriului istoric George Șincai) a vorbit cu multă vervă despre chemarea preotului, punând în relief unele arme, de cari preotul trebuie să se folosăscă, dacă ține ca păstoria lui să fie cu succes în timpul nostru îmbibat cu multe idei greșite, patimi și tendințe primejdioase. Mai cu deosebire să folosăscă preotul arma cuvîntului cu tóte oca-

„*Puber bis denos, Ioachim, vix crescit in annos:
Morborum heil cuanta vi miser obrueris!*”

„*Abia ești Ioachime de 2 ori de 10 ani și
deja morburile cu ce putere te stăpănesc!*”

Așa își începe poezia și apoi continuă pe un ton plîngător a-și enara durerile.

Quid tibi blandiris, longos cuid prospicias
annos?
Atropos horrendum mortis adurget iter.

„*La ce te-ai amăgi, că dor ai să trăiesci mult,
mórtea acuși îți va curma firul vieții.*”

În aceste versuri ni-se presintă tipul unui om zdrobit de sarcina suferințelor, tipul unui desperat, care să vede la marginea prăpastiei. Ce chin grozav e ați vedea mórtea cu ochii, a ști, că zilele și le poți numera pe degete! O, mórtea . . . spaima noastră! — El înse, care era nutrit cu cuvintele Domnului, care e stăpân al zilelor noastre, privesce fără teamă în fața morții, pentru El nu e fior, ci plăcere.

„*. . . non trepida frangar formidine. . . .
. . . . fortis, laetus o . . . opperiar.*”

„*. . . cu înfricoșata-i formă hidósă — (mórtea)
— nu mă înfrînge . . . o aștept fără frică, cu
bucurie. . .*”

Da, așteptă cu încurie mórtea, căci „*nu eele pămîntesci*,” ci „*cele ceresci*” erau dorirea Lui — pe cum însuși zice.

„*Non me labentis pertentant gaudia vitae,
Aeternis inhians nil peritura moror.
Attingens patriam, felix advena, felix
Si valet ad portum ducere nauta, ratem.*”

siuile și să fie pătruns de adevărata iubire față de Dumnezeu și față de deapropoșele, lăpădând patima egoismului și a ambițiunii. Disertația a făcut bună impresiune și autorul ei a fost aplaudat.

Pentru anul viitor s'a înșinat ca disertații Valeriu P. Comșa, paroh în Copăcel și Petru Langa, preot din Șercaia.

La punctul propunerii, preotul M. Brumboiș din Tohanul-vechiu, a adus pe tapet cauza restanțelor la fondurile de pensiuine a preoților, văduvelor și orfanilor de preoți. În legătură cu importanța ce au aceste fonduri, întrăbă pe dl președinte despre starea restanțelor în prezent, căci pe cum apare din cerculariul consistorial în nici un tract protopopesc nu sînt atâtea restanțe ca în vicariat. Spre neașteptata și generala mulțămire Preaon. prezidiu a declarat, că de prezent la fondurile din vorbă nu este nici un fel de restanță inclusive anul 1902, căci toți preoții și-au achitat cu ocaziunea subsidiului erarial din urmă aceste rubrici. Ca și când o mare povară ni-s'ar fi luat de pe inimă, am rezultat cu toții mai liber, și frații preoți între sine promiteau, că în viitor vor fi mai exacti în cauza această de mare importanță. Se ajute Dumnezeu!

Dl președinte însuși a propus apoi, ca începînd cu anul curent, toate taxele de acest fel să fie trimise la sediul vicariatului în primul pătrar al fie-cărui an, căci numai așa se va putea evita confuzia ce se face din cauza administrării prea târzie a sumelor la On. Cassa centrală archid. Propunerea s'a primit unanim.

În fine toți preoții s'au mărturisit la 4, cei mai bătrâni preoți, ca la confesari, după cari ne-am despărțit. cc.

— Tractul Giurgeu. —

Giurgeu în April 1903.

Sinodul de primăvară s'a ținut la 2 April a. e. în Gyó-Szt.-Miklós. Preoțimea districtuală s'a prezentat în număr complet. Amăsurat prescrișelor Conciliului provincial și a s. canoane mai vechi, sinodul s'a început cu partea spirituală-morală. Mărturisirea, celebrarea devotă a s. liturgie a mai-înainte-sfințitelor, pe cum și esortățiunea ținută de coop. Vasile Urzica din Varviz, în decursul căreia a folosit cu mult succes citate din celebrul op de Teologie pastorală a canonicului Dr. Isidor Marcu, au format punctele esențiale din ordinea de zi. Au urmat apoi celelalte puncte din program, pertractate cu totă serioșitatea și iubire sinceră colegială. Pe cum în anii trecuți, așa și acum v. protopopul E. Câmpean și-a cetit raportul general despre mersul și starea afacerilor bisericesci-scol. administrative din district.

Din cuprinsul vast și interesant al acestui raport sum în plăcuta poziție de a releva următoarele:

1. Districtul constă din 15 parohii, 40 filii, 13 parohii, 2 adm. paroch., 1 coop., 1 capelan și un preot deficiet, 11 docenți calificați, constituiți definitiv, 2 docenți interim. necalificați, 10 cantori definitivi, 6 interim. dintre cari numai 8 calificați pe deplin.

Parohiile toate sînt provădute cu biserică. dintre cari 7 de piatră, 8 de lemn, în filii se află 4 biserică de lemn. Școle sînt 12, dintre cari 1 de piatră, restul de lemn, cea din Loves inse nu corespunde destinațiunii. Case parohiale 15, dintre cari 2 de piatră.

Cântat'o sfîntul Părinte și lucrul mai sublime. lucrul mai mărețe, de cât acestea. Din când în când dănd curs liber sufletului. acesta în sborul său s'a înălțat pe piscurile înalte ale imnurilor creștine unde strălucesc sfîntii împodobiți cu aureola măririi. Și de acolo din înălțime — inspirat și entusiasm de faptele mărețe și constanța supra-omenescă a martirilor — vestesece lumii cu un vers resonător triumful biserică, cristalul virtuților martirilor. spune „între neamuri. că Domnul a împărățit.“ Și pe cum vulturul cu o privire ageră se uită în sora, așa și El cu ochi de vultur privește în strălucirea luminei eterne! De o nespusă frumusețe poetică, de o neîntrecută plasticitate a formel și eleganță a expresiunii, sînt imnurile „*sanctus Herulanus*“, „*sanctus Constans*“, „*ad sanctum Felicianum*“, în cari ne presintă pe acești eroi ai biserică ca model de virtute. de tărie și constanță, — pe cari imnuri Rotelli le-a aflat de adevărate cap d'opere.

În imni de laudă să sîrbătorim și noi azi pe bunul Păstor. iubitorul Părinte. modelul de virtute! Glasurile noastre unescă-se într'un puternic strigăt de: „Să trăieșcă întru mulți auzi bunul Părinte, cel ce

„Rege e între regi
Poet între poeți!“

Blaș în I/III. 1903.

T. German.

2. Numărul familiilor nu s'a putut erua cu esactitate, din cauză că unii preoți n'au subministrat rapoartele oficiose prescrișe, totuși aproximativ s'a putut constatata, cum-că numărul aceloră cu finea anului 1902 este de 3844.

3. Din duplicatele matriculari și datele statistice se constatata cum-că:

a) Născuți în 1902 au fost 634, mai puțin cu 30 ca în anul trecut;

b) Cununați 171, cu 46 mai mulți ca în 1901.

Taxa protopopescă s'a primit inse numai de la 129 părechi cununate.

Taxa la fondul cultului districtual. a încurs numai de la 79 părechi = 2370 cor., la fondul scolastic archidieceșan s'a solvit numai în 76 casuri = 5320 corone;

c) Numărul morților în cursul anului 1902 au fost 476;

d) Au fost botezați și mirniți 329 fi și 307 fete = 636 mai puțin cu 33 ca în 1901;

e) Dintre casurile de căsătorie, au fost încheiate între miri gr. cat. 153; mire gr. cat. și mirésă de altă confesiune 3, și în fine mirésă gr. cat. și mire de altă confesiune 15;

f) S'a întimplat un singur cas de trecere și anume de la gr. or. la noi;

g) Prunci obligați de școlă pe 1902/3 se află 1356 feciori, 1282 fete = 2638, mai mulți cu 186 ca în anul trecut. dintre acestia frecuentază 600 feciori și 386 fete = 986 cu 323 mai puțin ca în 1901/2; dintre acestia frecuentază școlă gr. cat. din comuna respectivă 471 feciori, 308 fete = 779 cu 68 mai puțin ca în anul expirat, alta școlă din comună 69 feciori, 51 fete = 110. mai puțin cu 18 ca în anul trecut. școlă din altă comună 25 feciori, 13 fete, ca și în anul trecut.

Nau frecuentat nici o școlă 756 feciori și 896 fete = 1652.

4. Pentru susținerea școlilor din district saū preliminar pe anul 1902/3:

a) venite 17895'05 fileri,

b) spese 17580'05 „

La suportarea acestor spese concurg:

a) poporul credincios cu 11722'26 fil.

b) fond. bis. scol. paroch. 2020'03 „

c) comun. politice . . . 2580'21 „

d) fondul scol. archidiec. 600'— „

e) statul contribue la 3 școli 600'— „

restul se acopere din pedepse, didactru etc.

5. Numărul actelor înregistrate în exhibitoriul protopopesc în cursul anului 1902, e de 766, dintre aceste 16 nu s'au putut rezolva pe deplin.

De deosebită importanță e faptul, că s'a restaurat și completat archivul protopopesc în anul trecut. Archivul protopopesc abia dispunea de actele de la 1885 încôce, grație inse destoiniciei zelosului v. protopop, care în urma scrutărilor minuțioșe a putut să culégă și aranjeze în ordine cronologică, acte vechi de valoare istorică neprețuită, chiar și de prin jumătatea a două a veacului penultim, cari de mulți ani stăteau aruncate și împrăștiate prin podul caselor parohiale, pline de prăv și muceșală. Pentru acest fapt îmbucurător i-s'a adus mulțămire protocolară binemeritată.

Acestea le scrie El ca tiner de 20 ani. Tot de ideea morții preocupat scrie o altă poesie la 1894 — ca unul, care s'a învrednicit a purta pîrul cărunteții — intitulată „*Mórtea*“ — Gîndul morții de câte ori nu ne conturbă momentele cele mai dulci, de câte ori nu singur cuvînt despre mórte nu e în stare. ca bucuria să o schimbe în întristare! Pentru cel ce o privește inse prin prisma credinței, pentru acela mórtea cea hîdoșă e o fecioră blîndă. iar cósă-i nemilósă sînt brațele de mamă iubitoare, cari ne strîng la sîn mîngăitor. Tipul resigăniunii creștinesci ni-l presintă El în poesia amintită, care conșeie, că „cursula împlinit, credința a păzit.“ să doreșce în sînul fericiirii

În poesia „*Ad Iosephum fratrem*“ scrisă la anul 1878 își scrie însuși biografia din frageda etate începînd până la vrista cărunteții. ce-o ajunșe.

Înșiră gradele ierarchice. prin cari a trecut până ajunșe la înalta tréptă a pontificatului.

»Verum quid fluxos memoras, quid prodís honores?

Una hominem virtus ditat, et una beat.
Scilicet hanc unam. aevo iam labente,
aequaris,

Ad Superos tutum quae tibi pandat iter.

»Dar pentru ce amintesci onorurile, ce-ți folosesc acelea? Singură virtutea învîșteșce pe om, singură ea 'l fericeșce. Acesta cultivă-o, ajuns în amurgul vieții, ea 'l pregăteșce calea spre ceriș.

»Ah! miserans adait Deus, eventusque secundet:

»Aspiret votis Virgo benigna tuis!»

Sînt cuvintele, cu cari încheie poesia.

Din ziarul protopopesc al banilor oficioși, administrații separat de averea fondului cultului tractual, se constată că până la finea anului 1902 au încurs cu totul 1070784 corone, au fost subministrați la locul competent 1067680, iar pe 1903 intrate 636 corone 42 fileri, eșite 682 cor. 42 fileri.

În raport se face amintire despre modestul fond de edificare al caselor parohiale-protopopesci din Gyó-Szt.-Miklós, recercând cu insistență pe frații preoți, ca conform repetitelor concluse sinodali, aprobate de Preaven. superioritate bisericăscă, se stîrnescă cu tot-de-adinsul a valora conclusele referitoare la chestia acésta, ce nu mai pôte suferi amânare. Tot în acest raport se mai spune, că venitul curat, ce va încurge din monografia protopopiatului Giurgeu, se va întrebuița tot spre scopul edificării caselor din chestiune. Nu s'a putut omite din raport, amintirea despre trecerea la cele eterne a vèduvelor preotese Aughilina Teslovan din Valea-Jidanului și a Mariei Precup n. Tărean din Șermaș, lăsând în urma-i 10 orfanii.

Partea primă teoretică a raportului conține înviațiunii acomodate pentru o păstorire binecuvîntată, parte prin aceea, că se atrage atențiunea preoților la diferite chestiuni de actualitate slevate în colónele „Unirii“ în decursul anului expirat și present, citându-se Nr. 1 și pag. sub cari au fost edate, parte prin înviațiunii practice basate pe propria-i esperință, espunându-se defectele constatate în singuraticile parohie, cu ocasiunea visitațiunei canonice și în fine prin aceea, că citéză din unele alocuțiunii mai recente ale sumului pontifice Leo al XIII., dintre cari voiú aminti aici, pe cea îndreptată către episcopatul francez: „spune-ți clerului, că el are nu numai să predice, ci să mērgă și între ómeni și să cerce pe ómeni acolo unde numai pot să-și aște și să-și adune în Reuniuni, pentru-ca viața religioasă să se înoiescă.“

Nu se face amintire în raport despre Reuniunile din district, de cari se află în Corbu, Tulgheș, Valea-Jidanului, Szépviz, Vasláb, cu statute aprobate, în Varviz Reuniune de cant și de infrumșetare a bisericeii, cari funcționează în mod imbucurător, deși statutele încă nu s'nt aprobate.

N'ar strica, dacă în raport s'ar cuprinde suma activelor din singuraticile parohii, arătându-se din cas în cas îmbunătățirile mai însemnate realizate în decursul anului în respectiva parohie.

După cetirea raportului general, s'au cetit mai multe ordinațiuni consistoriali de importanță deosebită.

Cu vèdit interes, s'a discutat chestia înființării școlilor repetiționali economice, conform împunerii ven. cercular mitropolitan Nr. 6039—1902, decidându-se, ca învățătorul Ioan Lascu din Șermaș și Ioan Hurubean din Tulgheș, să fie provocați a se presenta la cursul, ce îl deschide statul spre acest scop, ca ast-fel să se pótă înființa și în acest district școle repetiționali economice cu caracter confesional.

După încassarea taxelor oficiose, s'au efectat taxele pentru revisorul arhidieceșan, după norma din anul trecut.

O comisiune constatătoare din preoții I. Mera, P. Butnar și D. Dregan, a censurat

rațiunile fondului cultului tractual, cari s'au aflat corect deduse și în acest sens s'a făcut raport și sinodului. luându-l spre știință aprobătoare cu observarea, ca obligațiunile vechi să se renoiescă.

Alegându-se comisiunea pentru verificarea protocolului în persoanele preoților V. Codarcea, I. Băieș și V. Urzică, ședința sinodală se ridică la 2 și 1/2 óre p. m. De sine înțeles, că ospitalitatea cuosenută a Mon. Dn E. Câmpean și a familiei sale, n'a putut să nu întretină și de astă-dată la un dejun frugal pe toți frații.

Provèduți cu merinde sufletescă și trupescă, cu suflet mângaiat ne-am îndepărtat la ale noastre, cu dorul de a ne revede la sinodul de toamnă, ce se va ține în Ciuc-Szt.-Domokos.

Uva.

DIN CÂMPIE.

— 25/III 1903.

Făcend o călătorie prin câmpia Transilvaniei, bine voiți a primi în colónele prețuitei noastre „Unirea“ o descriere scurtă din acea esperință. Nu pot să însemn lucruri imbucurătoare, căci mi-se strinse inima, vèdend starea desolată, în care se află poporul nostru, și cum se lupta cu necazurile, ce îl impresură.

Greutățile se înmulțesc și ómenii tot înapoi merg cu starea materială. Mai s'nt vre-o câteva comune, în cari în vara trecută a nimicuit ghița mai tóte bucatele, unde cel mai cu prindere vind ce au, de-și cumperă bucate, cel mai în putere trupescă se înprăștiară prin comunele vecine, de se băgară servitori, pe când cel mai nepunctuos cu totă rușinea, merg la cerșite. Dar unde n'au bătut ghița, încă n'au fost bucate bune să le fie de ajuns. În multe locuri, cu greú pot face banii de dare vîndendu-și animalele de jug, ca să pótă satisfice detoriilor, și să nu ajungă bunul lor vindut cu doba. Peste aceste avend a-și plăti notariul cu câte 1400—1600 și mai bine, judele, jurații și celea multe drumuri comunale și imposite impuse de la comitat, mai are bietul popor a-și plăti și pe învățător cu 600 cor. și cuincenatul de 100 cor. și unde nu corespund școlele planului ministerial, trebuie să le strafirme cu cheltueli de mai multe sute de corone. Unde au să-și zidescă școlă nouă, au să se îngrijescă de 4—6 mií cor., poftindu-se afară de sala de învățămînt, două chilii, o culină, o cămară și pivniță pentru învățător.

Dar dacă li-se va mări plata învățătorilor de la școlele de stat, cari acum voese a asterne la ministeriú și dietă rugare, ca să le măriscă salariul cel puțin de la 1200 cor. în sus, și se vor năsu a dobindi și subscrierea învățătorilor confesionali. Dintre cari și până acum vedem, că-i câștigară pe unii nesocotiți.

Și le vor mări salariul, cum se nu, fiind ei misionarii culturii șoviniste. Și acest salar ridicat și solvit și din sudorea poporului nostru, se va impune și susținătorilor de școle confesionali.

Din tóte acestea, cine nu vede, unde se țintesc cu sórtea școlilor noastre?

Pe preoții, cari își euose datorințele de preot și se niuesc a le implini față de superioritatea lor, față de stat și față de binele poporului, încredințat păstoririi lor, dacă nu se fac unelte órbe în mánile proprietarilor mari din comună, servitori supuși mării sale fisolgăbirae, ba chiar și notarilor comunali, îi persecută puterniciei zilei; ba durere! chiar și ministrul de culte, sedus de reú voitorii, îi eschide de la împărtășirea din adjut.

De aceea am esperiat, că în multe comune mai curat romănesc, unde abia se află 2—3 familii magiare și pe atâtea evrei, se aleg juđi comunali de naționalitate străină romănilor, pe cari nu-i dore capul de necazul romănilor. Tot așa se aleg și notarii comunali, cari, deși se află 3—4 concurenți romăni, față de 2—3 magiari și evrei, acestia s'nt candidați și romăni lăsați afară. Pentru că dreptul de a candida îi au fisolgăbiraele, după legea croită de binevoitorii părinți ai patriei și acesta cu-nosce mai bine pe un venetic de ori unde, ca alegătorii romăni. Ast fel cine să le apare interesele lor?

Pună-l pécatele pe vr'un preot a propune ceva și în favorul poporului, încredințat păstoririi lui, îndată își câștigă ponegrirea de daco-román, până la ministeriú și timbrat de reú patriot și contrariú intereselor statului.

Trăim între împrejurări de tot fatale, când se poftesc de la preot contrariul învățăturii Mântuitorului lumii, care zice: oile merg după păstorii lor, că euose glasul binevoitor al păstorii bun; cât de mare e înse amărăciunea și ura, când n'au ast fel de preoți! Tristă esperință descoper, dar sperarea în Dumnezeu cel atot puternic ne susține și ne va ajuta a suporta tóte greutățile, împreunate cu neáreptăirile acestea, până când își vor veni în ori și bărbății conducători ai destinilor popórelor din regat, și se vor convinge, că pe astă cale nefastă, nu vor pune basă solidă întăririi statului, până când miliónele de altă naționalitate nu se vor tracta cu drepturi egali și cu îngrijire părintescă de bunăstarea lor. Atunci numai se va putea întări înlăuntru și vor impune respect în afară, când vor sci străinii, că cu toții, umér la umér, vor sări, în casuri de lipsă, cu credință și uniți întru apărarea patriei.

A. . .

Dare de samă și mulțumită publică.

Cu ocasiunea balului aranjat în 12 Februar a. e. pentru „fondul studenților miseri în cas de morb“ de la gimnasiul sup. gr. cat. diu Blaș au fost:

Intrate cor.	492.—
Eșite . . .	115.50
venit curat	376.50

Au binevoit a trimite oferte: Escelența Sa Dl metropolit Dr. Victor Mihályi de Apșa, 10 cor. Alesandru Mocsonyi, Birkis 10 cor. I. M. Moldovan, preposit 10 cor. Dr. Vasile Bian medic Buzéu (România) 28 cor. 60 fil. „Economul“ Cluș 10 cor. Dănilă Muntean, notar Cuciu 6 cor. Ungar Gyula, Blaș 6 cor. Dna Hossu, protop. v. Blaș, Iosif Lita, adm. prot. Iclod. Dr. Nicolaú Oncu, adv. Arad, Ștefan Crișan inv. pens. Teuș, Ioan Ianza, primar Blaș, câte 5 cor.

Riș Rudolf, Blaș Ioan Bozac par. Sâmbotelec câte 4 cor. Petru Neagoș, medic Deda, Dr. Vasile Suciș, prefect sem. Blaș Luca Rusan, Blaș Iuliș Bardosy, insp. pens. Sibiu. Andreiș Voda, paroch Ormeniș Simeon Dragomir, notar Gurasada Petru. Nirăștean, paroch Ernot, Ioan German, catech. Brad Petru Ciachi, paroch Ostrovu-mare Alesandru Papiș, paroch Bistra Leo Buzdug, paroch Borgoșeni câte 3 cor. Ana Colceriș n. Sabo, prent. văduvă Blaș Dr. Seb. Radu, protop. Uioara Samoii Sabo, catech. gr. or. Blaș Ioan Hățegan protop. Cojoena Vasile Boneu, prof. Brad, David Deac, paroch Poklostelke Petru Rus, paroch Chiciud câte 2 cor.

Sara la casă au fost următoarele suprasolviri:

Dr. Iuliș Maniș, adv. Blaș 8 cor. Vasile Podobă, dir. de bancă Cluș 6 cor. Familia Csato, Blaș 6 cor. Dobrescu, protop Sebeș 6 cor. Moise Meteș, not. Bucurdea-vinosă 4 cor. Ioan Anca, paroch Subpădure 4 cor. Ioan Iancu, stud. cl. VI. Blaș 4 cor. Simeon Călușiu adv. D.-Sz.-Márton, Simeon Ciuchină D.-Sz.-Márton, Laur. Păsen, protop. D.-Sz.-Márton câte 3 cor. Ana Moga, Sibiu Simonffy Alajos, prim-pretor Blaș Dănilă Sabo, cand. ad. Blaș Anton Pop, comerciant Blaș Eugen Nicola, Nicolaș Crișan, Giomal câte 2 cor. Coldea, of. la postă Blaș David Radeș, Veza Ioan Săbăduș, Pănade Iacob Truța, Ioan Maior provis. dom. Blaș Dșora Ardelean, Cosma Bogdan, Silvestru Nestor, prof. Blaș Chiciudean, Blaș Ilie Mircea, pantofar Blaș Ioan F. Negruțiu, prof. Blaș Maria Vlasa Sâncel câte 1 coronă.

Subscrișii prin această ne ținem de plăcută datorința a aduce mulțumită publică tuturor acestor binevoitori și sprijinitori ai sus numitului fond.

Blaș 8 April 1903.

Ioan Fodor controlor. Octavian Bonfiniș cassar.

Cătră P. T. Cetitori.

On. Cetitori, cărora le expiră abonamentul cu finea pătrăriiului prim, sînt rugați a-și renoi abonamentul; cum și cei ce sînt în restanță să binevoiescă a-și achita restanțele, căci foia are lipse mari și ardătoare.

Administrațiunea.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Dorind subscrișii a avea în parochia Reteag și în filia Bația câte o carte de aur, pentru a inscrie în acele numele acelor creștin buni, cari vor dăruia ceva spre mărirea lui Dumnezeu, spre împodobirea casei lui, sau spre alte scopuri de binefacere, am avut mulțumirea sufletescă să-mi văd realizată dorința această. Și anume: Spectatul Domn Dr. Alesandru Keresztes, avocat în Dej împreună cu prea stimata Dămnă soție, Victoria Keresztes n. Bogdan, au dăruit o carte de aur în preț de 15 corone pentru parochia Reteag, iară Spectabilul Domn Florian Hatos, proprietar de casă de pământ în Dej cu prea stimata Dămnă soție Iosefa Hatos n. Egri, a dăruit o carte de aur tot în preț de 15 corone pentru filia Bația. Deci esprim cea mai adîncă mulțumită marinimoșilor donatori în numele poporului din ambele comunități bisaricesci. În schimb pentru cărțile de aur, preabunul Dumnezeu să le scrie numele în cartea vieții. Poporenișii din Reteag Simeon Ceteraș, cu soția sa Veronică n. Danciș, au cumpărat cu prețul de 16 corone pentru sfînta biserică din Reteag, 2 rînduri de vesminte de ministranți. Iară poporanul din Bația, Ilie Hatos a gătit cu spese de 7 corone un stichar frumos pentru sfînta biserică din Bația. Pentru aceste daruri frumoșe, subscri-

sul pioșilor dăruitori le esprim mulțumită publică și rog pe Dumnezeu să le răsplătescă cu bogatele sale daruri ceresci; Reteag la 24 Martie 1903 Ioan Sonea, preot gr. cat. în Reteag și Bația. — Președintele curatoratului bisericii gr. cat. din Ghelar (Huneadóra) mulțumite profunde aduce binefăcătorilor sfîntei noastre biserici, cari cunoscînd lipsa de tot mare a ei au grăbit cu ajutorul lor întru acoperirea barem în parte a acelor. Și anume: Prea On. Domni Nicolae Nestor canonic în Lugos, carele cu 30 corone a concurs la compactarea în lux a evangeliului noastre ediția din Blaș 1900. Spect. Dn Eremia Muntean, notar cercual cu soția sa Ana din Govașdia, au dăruit un apostol legat ediția cea mai nouă din Blaș. Spect. Dn Emil Socaci, notariul orașului Hățeg 2 drbe cane cu tas. fine. Spect. Cn Ladislău Țuturăș, din Ghelar 2 mese de iconostas lucrate artistic. Spect. Dămnă Werner și Țuturăș din Ghelar câte un metru de pânză și dantele fine la cămeșile ministranților. Stimatul Dn Popovici N. negustor în Huneadóra 5 metri de pânză fină de lipsă la cămeșile ministranților. Dl Gostian Iozefi din Govașdia curator I. a bisericii noastre un analog frumos. Curatorul II-lea a bisericii noastre Ioanichie Laseuțion, un pranore vînat frumos. Dl Marcsakovszky Ludovic, o păreche de păpușii pentru ministranți miseri, cari n'au încălțăminte convenicioșe. Pe aceste cale aduc mulțumitele mele Spect. Dn Iosif Florea și soția sa Hermina n. Pop, cari cu multe ocașii, dar mai virtos la sêrbătorile împărătesci pe spesele lor au adus cântăreți la sfînta noastră biserică, prin care faptă au concurs mult la ridicarea frumșetii cultului nostru dumnezeesc. Primescă mulțumitele mele călduroșe și aceia, cari au concurs cu ajutorul lor de am putut face pentru ministranți 2 drbe stichare de catifea foarte fină de colore bordeaux cu tivitură de posomant aurit: Spect. Dn Toma Ioan, cu soția sa 10 cor. 60 fl. Szigyártó Sándor. 2 cor. Prosek Ferencz 1 kor. Szenkovits N. 1 kor. Oričeky Pál cu soția 2 cor. Boros Sándor. 80 fl. Olarescu Ștefan 1 cor. N. N. 2 cor. Popa Alesandru, 1 cor. Pona Aron, 1 cor. Ghiță Socaci, 1 cor. Marina Popovici, 1 cor. Muntean N. 1 cor. Bornovici Ioan, 2 cor. Popovici Stanca, 1 cor. Stanca Maria, 2 cor. Gostian Ioan, 2 cor. Haus Ioan, 3 cor. 52 fl. Bunul Dumnezeu să reverse darul său cu imbelșugare asupra marinimoșilor binefăcători! Cornel Lengyel de Bagota, paroch gr. cat. în Ghelar.

Din Arhidieceșă Duminecă în 5 au fost chirotoniți diaconi iar Marti în 7. preoșii, clericii absolvenți de teologie: Augustin David, dispus ca admin. paroch. Panteuș, dist. Dêrgia. — Gavril Branea, admin. paroch. Petelea, distr. Reghin. — George Boeriș, adm. paroch. Cârța-săsescă, Vicariat și Ioan Suteu, preot disponibil. — Tot Duminecă au primit lectoratul, clericii bienali: Michail Dămian, Valeriș Șandru, Benjamin Colceriș, Ilariș Viciș, Nicolaș Boeriș, Eugeniș Circa, Zacharie Pop. Iar Marti următorii clericii din anul al III de teologie: Emilian Aldea, Corneliș B. Andrea, Ioan M. Beteș, Ioan Boldor, Augustin Cioba, Alesandru Cosma, Eugeniș Crișan, Victor Gergely, Ioan Irimieș, Ioan Nosa, Zosim Nușiu, Nicolae Platon, Octavian Popa, Victor Tufan, Emil Vladislău.

Din Diecesa Lugosului. Concurs, Pentru complinirea parochiei Bărcea-mare, se escrie concurs public cu termenul de 30 Aprilie n. a. c. Emolumentele sînt: Pămînt 15° cu un venit catastral de 143 cor. 72 fl. Lectical. Venitele stolari îndatinate. Parochul ca catechet la școla de stat din Bărcea-mică primesce 80 cor. anual. Cu acest beneficiș parochial pînă la alte dispozițiuni este împreunat: Postul de catechet la preparandia de stat din Deva cu competență de 200 cor. postul de profesor de cant bisaricesc și de rit la numita preparandie cu 200 cor. anual, și spese de călătorie. Catechisarea la școla reală din Deva cu onorar de

50 cor., și itinerar anul 25 cor. Catechisarea deținușilor gr. cat. de la carcerul Tribunalului din Deva, anual 20 ore cu onorar anual 80 cor. și itinerar. Schimbări în cler. Iosif Stupinean, paroch în Bărcea-mare și catechet în Deva, a fost numit paroch la Bialb. Georgiș Bitea, preot neochirotonit, a fost dispus de administrator parochial în Tirnova.

Fondul subsidiar a primit foarte frumoșă donațiune de la preotul Vasile Suciș, din Căpușul de câmpie, care a dat nu numai procentele din subsidiă, adevă 15 cor. ci și o poliță de asigurare de 4000 cor. Fapta generoșă pôte fi o pildă strălucită petru toșii, cari doresc în adevăr ajungerea la o sorte mai bună a preoșimei noastre, căreia i se pôte crea în același timp o stare independentă, ferită de ori ce influințe străine de spiritul bisericii. — Laudă păr. Suciș, cei mulți urmeze-i!

Masa studenșilor. Se cuitéză primirea următoarelor colecte: Marian Peculea, Stenea, 12 cor. Ofic. paroch. Feisa, 3 cor. Ofic. paroch. B.-Szt.-Miklós, 1 cor. Andr. Candrea, Lupșa, 4.40. George Tufan, Valeasasului, 1 cor. Ofic. paroch. Berchiș, 6.22. Ioan Boeriș, Lișneu, 4 cor. Ofic. paroch. Spătac, 3.40. Dr. Iac. Radu, Hățeg, 70 cor. Io. E. Magde, Drimbăriș, 10 cor. Petru Suciș, Săbad, 15 cor. Vas. Urzică, Varviz, 10 cor. — Iar contribușii de la: „Economia“, Lugos, 10 cor. „Chiorana“, Șomcuta 20 cor.

Procesul „Gazetei.“ Lună s'a pertractat la Vășárhely procesul de presă, intentat redact. Tr. H. Pop, pentru reproducerea în „Gazetă“ a doi articoli, cari vorbiau de espulsarea lui Cramer Adv. Damianu, a sdrobit în apărarea sa argumentele procurorului și a scos la iveală nevinovăția clientului său. Tribunalul a condamnat pe Tr. H. Pop, la 3 zile închisore de stat și 20 cor. amendă. Amîndoeș părțile au apelat sentința.

Scolastic. Despărțemîntul Ardușat-Someș a Reuniunii învêțatorilor din arhidiaconatul Satmar, diecesa de Orade, își va ține adunarea generală în Tămăia la 21 April n. cu un program foarte bogat.

Cursul de altoit pomi în Orlat. Reuniunea economică română din com. Sibiu, a ținut la 29 Martie n. un curs de altoit pomi în comuna Orlat. Dl preș. Comșa, a ținut o cuvîntare instructivă despre cultura pomilor, laudând pe învêțatorul Stoia, care împreună cu elevii săi a altoit în o singură zi 400 pomi. Apoi atât Dsa, cât și învêțatorul altoesc zece de pomi, împărțind între economi 250 meri și 100 perși pădureșii, mai multe sute de mlădițe și câți-va altoi, meri pătuli.

Mulțumită publică. Onorabila Direcțiune a institutului de credit și economii „Arieșana“ din Turda, în adunarea generală a acestui an, a binevoit a vota Societății noastre de lectură „Inocențiu M. Clain“ un ajutor de 20 corone, trimițendu-ne libelul de depunere a acelei sume prin Prea Veneratul Consistor Mitropolitan din loc. Ne permitem deci a aduce cele mai călduroșe mulțumite pentru această faptă marinimoșă. Blaș la 9 April n. 1903. Pentru societate: Traian German, president. Nicolae Ticaciș, secretar.

Necrolog. † Victor Berinde, preot a diecesei Gherlei, catechet, profesor de religione și limba română la institutulele superioare din Sighet, prefect al convictului din Sighet, a murit la 2 April a. c. după un morb îndelungat, în etate de 40 ani și 12 ai preoșiei provêdut cu sfîntele Sacramente a muribunșilor. — Vasiliș Buda, oficial pensionat, a repausat la 1 April a. c. după un morb lung și de grele suferințe în anul 49 al vieții și al 23-lea al fericitei sale căsătorii provêdut cu ss. sacramente a muribunșilor. — Ioan Boșica preot deficient în Gherman, a repausat la 8 Martie a. c. în anul al 67 al etății și 42 al preoșiei.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

EMINESCU ȘI COȘBUC.

— Note comparative. —

(Continuare.)

Dacă poetul n'ar fi încheiat cu șirele aceste, nu ne-ar fi stîrnit dorul de a cunoște și Noptea. Acastă Nyx, care vine fâlfâind din aripi pline de mister, ne deșteptă curiositatea, doriām să ni-o prezinte Coșbuc și pe ea, când numai el o pôte face asta!

În »Vintosele avem iarăși un element de mitologie poporană. Flăcăului la nuntă, îi vin de odată călduri, el iese în curte, își rupe cămașa, pe când sta de vorbă cu alți flăcăi.

Că vijeia vârtej de vînt
Pe când vorbiau; plecase răul!
Și undele 'nghițind flăcăul
L'au ridicat de pe pămînt.
Și să făcu'n vîzduh roșeță
Ca 'ntr'un păhar cu sînge umplut —
Băiatul meu era pierdut!

Și l'au purtat Vintosele, așa în neștire, trei sate de-arîndul, până la casa vîduveii, cu care se iubiă. . . .

A doua zi zăcea în ieslea grajdului pe paie, cu ochii stînși.

În două zinele l-au rupt
I-au stors și sîngele cu 'ncetul
Căci nu putea să-și miște, bietul
Nici ochii'n cap.

Și a murit flăcăul, după cum toți, cari ajung sub stăpînirea acestor zine periculoase, sau mor, sau rămân neomeni.

»Codru« din versurile lui Coșbuc nu este numai o plămuire a dispoziției poetului, ci este și el un tip din mitologia poporului, un moșneg cu ochii ca două săbii crunte.

Și pletele-i cu freamăt îi tremură pe frunte
Și-i tremură 'n mînie sprincenele cărunte;
El mi de brațuri gîlc le'tinde tremurat.

Cât de prețioase ne sînt acestea figuri mitologice și cât de mult mai așteptăm de la Coșbuc în această direcție, când singur el le pôte evoca cu atîta precisiune din filosofia poporului și când, din fericire, el continuă a lucra în această direcție, chiar în versurile mai recente (»Strigoii«, »Chindia«, etc.)

Când natura e întrebuintată drept cadru, se acomodează dispoziției poetului, după cum schimbă bună oră decorul teatral, între acte.

Ast fel în »Regina Ostrogoților«, după săvîrșirea crimei, brazii se îndoie în vînt, vîntul vuesce surd prin codrii; același vînt în idila »Dragoste învrășbită«, înainte de culcare, »murmură o gură, doinitor de dulce.«

Și, ca să încheiem cu o impresie subiectivă a poetului, ulmii și plopii cîntău în tinerețe, când el cînta ridînd prin lunci; de atunci poetul s'a cumințit și nu mai ride —

Iar plopi în cumedul amurg
Doinesc eterna jale.

Momentul național.

Curios cum cei mai mari doi poeți ai nostri sunt așa de puțin naționaliști în versurile lor.

Subliniām »naționaliști«, să nu se cetească »naționali«, căci Coșbuc mai ales, e național din creștet până în tălpi!

Cu tôte acestea individualitatea lor poetică, ne interpretază în de ajuns lipsa acestei ȳrou pe naționalism.

Eminescu, că băiețandru abia, deplânge în versuri frumusele stingerea lui Aron Pumnul, îi-e dor de »colibele din vale« ale locului natal, varsă lacrimi gîndindu-se la zilele petrecute în »dulcea Bucovina«, și atinge corde de naționalism în

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?

O fire superficială, o mediocritate, care se inspiră de tôte nimicurile, ar fi aflat așa dar în Eminescu substratul trebuincios, pentru a se desvolta, într'un odist de ocazie, care să cînte în versuri, la cas de trebuință, chiar și căderea unui guvern, să țină vorbiri chilometrice cu ori ce ocazie solemnă, în aplausele plebei de pe stradă. . .

Nu este însă compatibil cu superioritatea lui Eminescu — îndată ce a trecut pragul evoluării — un naționalism de stradă, care pentru lumea de azi, ca și pentru cea de pe vremea poetului, a ajuns adevărată ironie.

Adevăratul sentiment național este mult mai adînc, de cât să-l pot espune, marfă de tîrg tuturor trecătorilor,

Nu cei ce își bat pieptul în adunări sînt adevărații naționaliști, ci capetele adînc cugetătoare, inimile mari și generose, cari bat în tăcere după realizarea unui vis frumos — ideal.

Acei ce trag la îndoielă naționalismul lui Eminescu, n'au de cât să cetească articlîi lui, pe când era redactor la »Timpul.« Munca acăsta de ziarist, prea era zdruncinătoare, pentru nervii lui atît de sensibili. De aceea poezia, era pentru el un fel de campo santo, unde trăia numai artei, fără să ducă în sanctuarul ei, idei pîngărite de atot puternica opinie publică. Rămîne totuși și pe sama poezilor moderni un colțisor din vecînica Arcadie, unde să pôtă comunica cu Muzele, să-și uite pe o clipă, că zețarul i-a mai cerut încă 80 de rînduri pentru numêrul de mîne. . . .

Ca formă Eminescu este cel mai național poet al nostru, întru cât »a turnat în formă nouă, limba veche și'nțelêptă;« ca fond însă, este aderent al artei pure, și prin asta iese un avans de cel puțin jumătate de veac, față de poporul căruia îi aparținea, (popor — copii, cum îl numesce d. Hașdêu), care avea și are încă trebuință de artă națională.

Cu tôte aceste, nu este adevărat, că Eminescu ar fi considerat drept dejosire, cîntarea motivelor naționale în versuri.

Pentru el dejositoare erau numai motivele naționale la ordinea zilei, cu reclama lor josnică și murdară.

De aceea, când dă espresie sentimentului național, el aleargă cu fantasia departe în urmă, departe de patriotismul de bilciu

al epigonilor reclamagii, la icôna slăvitului Voevod Mircea, care cuteză să țină piept cu potopul ôrdelor selbaticului Baiazid. Și când puternicul Sultan, ca să-l înspăimînte, își înșiră isprăvile de biruință, Mircea îi răspunde calm și neclintit, prin cel mai național vers, ce s'a scris în literatura noastră:

»Eü imi apăr sărăcia și nevoile și neamul.«

După ce descrie biruința Voevodului, ochii poetului se umplu de lacrimi la amintirea glorioșilor străbuni, cari par a fi dus de o dată cu ei în mormint, adevărata dragoste de țară:

Rămâneți în umbra sfîntă, Basarabi și voi
Mușatinii,
Descălecători de țară, dătători de legi și
datini
Ce cu plugul și cu spada ați întins moșia
noastră
De la munte pân' la mare și la Dunărea
albastră!

Și după ce și-a luat rămas bun de la slăvitele umbre, revenind la prezent, isbucnește în amare erupții la adresa pigmeilor de astăzi, cari fac marfă de vînzare din cele mai curate sentimente.

În Iunie 1883 se desvêlesce în Iași, cu mare solemnitate, statua lui Ștefan cel mare. Cu acest prilej, Eminescu scrie admirabila »Doină.« Și aici rămîne consecuent, ca și în »Satira a III-a.« Nu se avîntă în frase sforăitoare, spre a slăvi importanța momentului, ci, petrunzînd în inima poporului, se plînge cu aceste de invasiunea străinilor.

Și cum vin cu drum de fer
Tôte cîntecele per
Sbóră pasările tôte
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.
Î-și desbracă țara sinul,
Codru — frate cu Românul —
De secure se tot plécă
Și isvórele îi sacă —
Sêrac în țară sêracă!

Și, după cum în »Satira a III-a«, îl rógă pe Tepeș-Vodă, să vină iar în țară și să facă ordine, ast fel imploră și umbra lui Ștefan, să se ridice din grópă, ca să însufle iarăși Moldovei duhul lui de biruință. Nimic pentru prezent, de a căruia naționalism era disgustat, ci totul se reduce la paginile de glorie trecută.

Ștefane, Măria Ta.
Tu la Putna nu mai sta,
— — — — —
Tu te 'nalță din mormint
Să te-aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-î suna din corn odată,
Ai ș'adunî Moldova tótă,
De-î suna de două ori
Î-ți vin codri 'n ajutori.
De-î suna a treia oră,
Toți dușmanii or să piară
Din hotară în hotară —
Îndrăgi-i-ar ciórele
Și spânzurătoarele!

(Va urma.)

Al. Ciura.

Liturgia în s. Păresimi.

(Continuare și fine.)

Pe lângă o severitate ca acesta a ajunului din s. Păresimi în zilele acestea de ajun sever, în cari se dă credincioșilor voe, să mănânce abia după ora a treia a după amezii, firesce că nu pôte să fie vorbă despre aceea, că să se celebreze liturgia s. Ioan Gură de aur ori cea a s. Vasiliu celui Mare. Dóră știut este, că biserica grecescă păzește obiceiul de a celebra s. liturgie la ora a treia a zilei, adecă la ora a noua înainte de amezii. Obiceiul acesta în vechime a fost general. Așa a rînduit bună oră Papa Telesfor (127—139), ca nimenia să nu începă s. liturgie mai înainte de ora a treia a zilei. S. Telesfor ne spune și temeiul obiceiului acestuia: *Christos înca a pornit la ora acésta, să sevârșescă jertfa crucii. Alt temeiū al obiceiului acestuia ne spune Mateiū Vlastare: „În momentul acesta al zilei sosind Măngăitoriul în chip vedit la Apostoli, învătându-l pe ei desevarșit despre taina luminii celei întreite și desevarșite, prin acésta ne-a învățat de o dată și pe noi, să consacram dumnezeirii celei întreite în persoane jertfa cea desevarșită în ora aceea, carea consună în cuvint cu sfinta Treime.“* Legătura dintre pogorirea sfintului Spirit și dintre aducerea jertfei liturgice ne-o arată de altmintrea Tropariul, carele în liturgiile s. Ioan Gură de aur și s. Vasile formeză introducerea epiclesei sau chemării sfintului Spirit și sună: „Dómne, cel ce ai trimis pe preasfintul tēu Spirit în ora a treia Apostolilor tēi, pe acela, Bunule, nu-l lua de la noi, ci ne înosece pe noi, cari ne rugăm ție.“ Tropariul acesta stă adecă în legătură strînsă cu rugarea, carea preotul o rostese nemijlocit înainte de Tropariū zicend: „Trimite Spiritul tēu cel sfint preste noi și preste aceste daruri, ce sînt puse înainte.“ S. liturgie în consonanță cu acestea are deci în biserica de rit grecesc, să se aducă înainte de amezii la 9 ore. Eră ajunul s. Păresimi este așa de sever, cât chiar și împărțirea cu sfintele taine încă l'ar frânge.

După toate acestea ar fi, să se facă liturgia Înaintesfîntitelor în toate zilele de ajun ale s. Păresimi afară de srbătorea Bunel Vestiri și de Joia mare. Dară lucrul acesta nu s'a păzit în tot de una și pretutindena. Așa scrie Leo Allatius¹⁾ despre diferențele, ce s'au ivit în biserica răsăritului în privința acésta: „Alții în ziua dintăiū și a doua a săptămânii celei dintăiū din ajun nu fac Înaintesfîntitele, eră alții le fac. În rînduēla mănăstirii de Casula este o carte veche scrisă pe pergamenă. — Într'insa se observă: *Să ai grije, preotule, să pui la o parte trei Înaintesfîntite pentru liturgia Înaintesfîntitelor, carea să o faci în trei zile ale săptămânii acésteia, adecă Mercuri, Joi și Vineri; căci Lună și Marți în săptămâna cea dintăiū a ajunului nici de cum nu se celebrează Înaintesfîntitele.* — În un Tipic al Triodului: *Lună în săptămâna cea dintăiū așa se face rînduēla In-seratului, fiind că nu se face liturgia Înaintesfîntitelor până Mercuri.* — Dară alții fac liturgia Înaintesfîntitelor în zilele acestea.

Tipicul din Casula: *Să se scie, că în mănăstiri în zilele cele dintăiū ale săptămânii celei dintăiū din sfintul ajun, adecă Lună și Marți nu se cîntă Înaintesfîntitele. Numai Episcopii și Archiepiscopii o cîntă în bisericile sale episcopesci.* — Dară am cetit, că ea afară de săptămânile ajunului amintit se celebrează și în săptămănuile brânzei. — Așa și Patriarhul Nicefor în canone: *Călugării trebuie să ajune Mercuri și Vineri în săptămăna brânzei, și după ce se sevârșesc Înaintesfîntitele, să mănânce brânză, ori unde ar fi.* — Dară în zilele noastre aproape în totă Grecia în săptămăna acésta nu se face nici o dată liturgia Înaintesfîntiteior. — Și acum în sfârșit la Constantinopol și în muntele Atos se fac Înaintesfîntitele Mercuria și Vineria, eră în zilele cele alalte ale Păresimilor nu se face nici liturgia acésta, nici liturgiile cele alalte. În Chios și în alte insule ale Mării Egee și Ione fac Înaintesfîntitele în toate zilele afară de Sâmbete și Dumineci și de srbătorea Bunel Vestiri. — Tot asemenea nu se uniaū nici cu privire la Vineria s. Patimi, Unii făceau adecă Înaintesfîntitele și sevârșiau cu ele slujbele zilei, eră alții serbau ziua acésta fără de Înaintesfîntite. Acésta o aflu de la Simeon Tessalonicanul: *În sfinta și marea Vineri întru început încă se făceau în acest chip Înaintesfîntitele. Părinții adecă au socotit, că nu este a se suferi, să trecă vre o zi, fără ca Domnul să se vadă prin tainele, prin cari a zis, că va fi unit cu noi. — Acum înse nu știū, din ce cauză au încetat a face Înaintesfîntitele.*

Regula generală a bisericii din Constantinopol se păzește și în biserica noastră: se face adecă liturgia Înaintesfîntitelor numai în Mercurile și Vinerile s. Păresimi, eră în Lunile, Marțile și Joile s. Păresimi nu se face nici o liturgie. Abaterile de la regula acésta, după cum ne spune Tipicul Triodului, sînt următoarele: 1) Nu se face nici o liturgie în sfinta și marea Vineri; 2) se face liturgia Înaintesfîntitelor în 24. Februarii (Afierea onoratului Cap al Înaintemergătoriului), în 9. Martie (Amintirea sfinților 40 de Martiri, cari au suferit martiriū în lacul Sevastiei) și în 24. Martie (Presebarea Bunel Vestiri), de vor căde zilele acestea pe Lună, Marți ori Joi din s. Păresimi; 3) se mai face liturgia Înaintesfîntitelor și Joi în săptămăna a 5-a a s. Păresimi (Canonul cel mare); 4) în sfârșit se mai face liturgia Înaintesfîntitelor și Lună și Marți în săptămăna s. Patimi; 5) se face liturgia s. Ioan Gură de aur în 25. Martie (srbătorea Bunel Vestiri), de va căde în ori care din zilele acelea ale s. Păresimi, în cari de altmintrea nu s'ar face nici o liturgie ori s'ar face liturgia Înaintesfîntitelor; 6) Joi în săptămăna s. Patimi se face liturgia Marelui Vasilie.

CRUMIRUL

saū

călăuzul prin desert

de K. May.

(Continuare.)

La toate acestea am trebuit să mă gândesc, când stăteam noi aci, sus pe Șahia. Până la punctul acesta crumirul a făcut

drumul acurat așa, cum a spus el lui Sar-Abduc. Dacă vorbele sale aveau să se împlinescă și mai de parte, atunci el trebuia să se îndrepteze spre sud, peste Dra-el-Hana și muntele Tarfani, cătră Seddada. Se părea înse, că el a aflat vre-un motiv ca să-și schimbe drumul, de ore ce urma se îndreptă spre sudvest și în sfârșit conducea direct cătră vest.

Ne-am luat după ea, printre Dra-el-Hana și Șahia, până cătră sară, când ea luă eră-și o direcțiune sudvestică. După ce am esaminat cu acurateță urma, am vedut că crumirul era înainte noastră încă numai cu un ceas. Acésta ne făcu să ne oprim, când se inoptă. Cât de ușor puteam să-l greșim pe întunerec; cât de ușor putea să ne zărască prea de timpuriū și atunci să fie pierdut pentru noi. În ziua următoare nesmintit trebuia să-l ajungem.

Așadar, când am ajuns la un tufă, am desșeuat caii și ne-am pregătit culcușul.

„Totuși m'a înșelat“, zise Sar-Abduc. „El nu va merge la Tuggurt peste Seddada și Nefta, ci peste strimțorea de la Asluj.“

„Cunosc și drumul acesta?“

„El cunosc toate cărările de aci; el este el-Chabir. Chiar și pe Sebcha scie ori și ce Gmair și ori și ce vad. Pe el nu-l pôte duce în rătécire Ruhh-es-Sebcha; eu am călărit cu dînsul peste er-Rhorsa, și piciorul calului sēu nici odată n'a făcut un paș greșit.“

„Și eu am călărit peste Gerid. Așadar peste sebcha Rhorsa încă conduc potece?“

„Lângă sebcha acésta sînt sate puține, de aceea nici nu sînt potece sigure. Omenii călătorese pe margine, și numai un beduin curagios îndrăsnesc a păși pe sarea cea rea.“

„Cât de departe este de aci până la strimțorea de la Asluj, carea despărțese de olaltă șotturile Nelrir și Rhrarsa?“

„Ar trebui să călăresci de dimineață până sara.“

„Și până la punctul cel mai apropiat de la Rhrarsa?“

„Acolo poți ajunge în trei ceasuri.“

„Atunci noi trebuie să ne silim a-l abate de la șott, căci altcum el va trece pe sare, și atunci nu-l putem urmări.“

„Nu va îndrăzni s'o facă.“

„Pentru ce?“

„Fiind-că are să conducă încă un cal, și pentru două animale poteca este prea îngustă.“

„Așadar tu cređi, că dacă-l strimtori cătră șott, atunci nu ne pôte scăpa?“

„De sigur nu.“

„El va jertfi calul cu fata, și va păși singur pe sare; atunci ne scapă dimpreună cu murgul.“

„Îl vom pușca de pe cal.“

Acésta suna așa de secur, în cât eu însu-mi o credeam.

„Sihdi“, întrebă Achmed-es-Sallah, „vreai să-mi împlinesci o rugăciune?“

„Dacă pot, da. Ce rugare ai?“

„Tu pușca mai bine de cât noi toți. Iea tu pe crumir, și lasă-mi mie pe Mochallah!“

„Bucăros, dacă e posibil. Dacă înse nu e de lipsă, nu voi pușca. Să nu vėrsăm înzadar sänge de om, și apoi e mai bine, dacă-l căpătăm viu în mâinile noastre.“

¹⁾ L. c. p. 1594.

„Atunci rănesce-l. După aceea noi vom ținea judecată asupra lui.“

Din ast fel de vorbiri se vedea, că fie-care era convins, că mâne se va sfârși drumul nostru. Asemenea și englezul.

„Hm!“ făcu el. când i-am comunicat intențiunea celor alaltți. „Așa dar mâne se sfârșește? Păcat!“

„Cum așa?“

„De unde mai luăm după aceea altă aventură?“

„Vom afla noi vre-una. De altmintea nu trebuie să fie tot de a una tot aventuri!“

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Contemplatio Apocaliptica, aut Meditatio interreligionaris. et Religiofuturi partea I. Prețul e 2 cor. împreună cu portul postal. Cel ce vrea să-l aibă poate cumpăra de la autorul Dionisiu Pascuț, cu mandat postal. Locuiește în Boldogháza, p. u. Iánoshida comitatul: Jász-N.-kun-Szolnok.

„**Sămănătorul**“, sub direcția unui comitet. Anul II. Nr. 12. cu următorul sumar: Artur Stavri. — Pastorală (poesie) St. O. Iosif. — Monumentul (schiță) Constanța Hodoș. — Aur!... (Actul I.) Z. Biršan. — Ai fi creștut? (poesie) Il. Chendi. — Dare de samă? (Peneș Curcanul) N. N. Beldiceanu. — La gura sobii. Red. — Răspunsuri. Numărul 20 bani. Abonamentul 10 lei pe an.

„**Lucasferul**“ revista literară, nr. 7 anul II. cu următorul cuprins: *O scrisoare*, Dr. Sextil Pușcariu. — *Doruri de demult*,

I. C. Popescu. — *Învinsă* (va urma) — Orb, Simin. — *Noapte Octavian*. — *Satul meu*, Tuluiș. — *Meminisse iuvabit*, L. Égi világoság, Al. Ciura, *Cronică, Cărți și reviste. Redacțional Poșta redacției*. Recomandăm cu multă căldură această prețioasă revistă. Costă pe an 10 cor. și apare la 1 și 15 a fie cărei luni. Budapesta Zöldfa 11. III. 23. sau la Tipografia sem. Blaș.

Dr. Isidor Marcu: *Teologia pastorală. vol. I. Didactica pastorală*. Blaș 1902. Opul de 415 pag. form. 8° mare e aprobat de Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc și de Ven. Ordinariate de Orade. Gherla și Lugoj. S'a recomandat clerului spre a fi procurat pentru bibliotecile parohiale.

Posta „Unirii“.

Ofic. parochial, Apșa-de-sus. Zilele acestea administrația a reprimiți numerii spedați la adresa DVăstre. Pe adresa era scris cu peana: *Retour, nem tudunk oláhul!* Sintem foarte curioși să scim, dacă în patria lui Dragoș au prins așa de tare rădăcină străinismul, cât următorii lor nu mai știu românește.

I. P. P. Am primit manuscrisul dar l'am transpus dlui prof. Dr. Rațiu, care adună material pentru biografia repanus. prepos. Papiu.

Virgil. Sosit, nu fi îngândurat, la vremea sa te avisez eu, până acum nimic nou. Vă salut!

M. Mai încercă, atâta e ce putem să Vă spunem de data acesta. Sinteți încă așa de timid în marea verșului și alegerea cuvintelor.

D. Sinteți așa de departe de adevărata poesie și așa de mult trebuie să mă scrieți, până veți reuși. Dacă credeți că aveți chemare — nouă nu ni-se pare — dați înainte, dar înainte de a pune pe hârtie ceva, cereți să puneți în rînduială ideile, ce Vă frământă fantasia, altcum totul e confus și nedesluit.

M. S. în C. Nu Vă supărați dacă răspund aici: a doua nu se poate, e o scriere polemică, care a apărut deja în un ziar de aici, să o mai reproducem și noi, pare nepotrivit și nu permite nici spațiu. Mai bine dacă o dați separat acolo. Să o spedați? Sărbători fericite!

G. Tufan, stud. filoz. Nrii ceruți nu-l avem. Eminescu și Coșbuc a apărut într-o broșură. Costă 1 cor. + 10 fil. porto.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

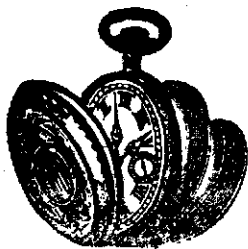
Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blaș)

(valabil din 1 Octobrie 1902).

cătră	g a r a		de la
Teuș — Tövis			
226	persóne	persóne	102
1268	mixt	mixt	229
735	accelerat	accelerat	904
1047	accelerat	accelerat	540
Copșa — Kis-Kapus			
107	persóne	persóne	22
232	mixt	mixt	1258
905	accelerat	accelerat	784
541	accelerat	accelerat	1046
S ó v á r a d			
310			848
248	mixt	mixt	650

Inserate.

(54) 14—20

Numai 2.75 fl.

Să trimită cu ram-bursă ori anticipându-se prețul.

Un escelent ceas de busunar Remontoir, de nichel sistem „Patent Roskopf.“ Se vinde cu garanță de 3 ani. — Se dă gratis și o frumoasă catenă aurită și alte articole de reclam.

Celor ce nu le convine li se retrimite banii.

E. HOLZER

mare deposit de ceasuri și juvaere

Krakovia Stradom 18.

Liferantul oficialilor de stat.

Prețcuranturi se trimit la cerere gratis și franco.

Se caută agenți.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

— întemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără oerocetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială,

cu finea anului 1900: **1,303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului:

72,420.299 coróne.

Capitale asigurate asupra vieții:

9,248.543 coróne.

Pentru despăgubiri de incendii 3,003 550 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,738.793 c.

Oferte și ori ce informațiuni se pot primi de la:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5, et. I., curtea I., precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

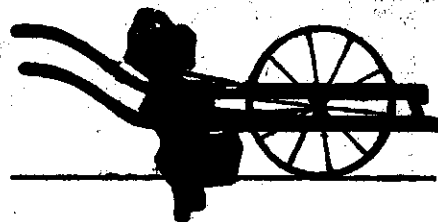
Agenturi principale:

în Arad, Brașov, Cașovia, Cluș, Seghedin, Șopron, Szabadka și Timișóra.

(5) 10—52

Atelierul de mașini și de
pluguri al lui

EUGEN NICOLA

din Blaj.

Se recomandă pentru pregătirea a ori ce fel de lucru, ce cade în acest fach și anume: *mașini și instrumente economice, pluguri schimbătoare, mașini de frecat cucuruzul, mașini de îmblățit.*

Face tot felul de

R E P A R A T U R I

la mașini cu vapor și alte soluri de mașini.

(11) 7-10

Intreprindere de transportarea și înmăgăzinarea mobilelor.

ZORN MÓR

BUDAPESTA,

VII. ker., Erzsébet-körút 21. szám.

Primirea transporturilor de mobile în cară de transport patent ces. reg. lucrate după model francez, parchetate complet și închise, pentru toate localitățile din țară și străinătate.

* TELEFON. * Adresa telegrafică: ZORN MÓR, BUDAPEST. * TELEFON. *

Transporturi de mobile pe tren și pe corăbi, fără întrerupere, cu cruțarea speselor de pachetat.

Inmagazinarea mobilelor

în magazine cu totul uscate și acomodate, pe lângă responsabilitate.

Representanți în toate orașele mai mari din țară și străinătate.

(9) 11-52

Timbalele mele au fost decorate la expoziția milenară.

Timbale de salon

cu pedal, castanii, negre, cu o rezonanță foarte tare și plăcută, de o construcție bună, cu garanță de trei ani. Prețul de prăvălie 150 floreni, ér la mine se pot căpeta cu 75 floreni. Dați instrucție deplină pentru 8 fl. la lună.

Prescurant trimit gratuit.

JEGESI GÉZA

măiestru de țimbale diplomat și inventatorul țimbalei „Coróna de Her”.

BUDAPEST, VII., Nefelejts-utca 43. szám.

(10) 11-52

Bani mijlocesc mai ieftin, mai discret, și mai iute:

Ofițerilor, oficanților privați și de stat, industriașilor, neguștorilor și persoanelor apte de credit.

==== Pe lângă replătire avantajoasă ====

Pe căsi, pământuri, realități, mijlocesc în locul prim al doilea și chiar și al treilea împrumuturi de amortisațiune cu 4 1/2 și 5 %.

Conversiunile cele mai complicate le mijlocesc iute, pe lângă remunerare ulterioară.

Căstig informațiuni industriale și comerciale de natura cea mai discretă din toate părțile țării și în sfârșit

cauzele de tranșare ale comercianților necapabili de a plăti le descură cu pricepere și mare grație.

==== Pentru răspuns e de a se aceluie marca. ====

SZENES A.

(7) 11-52

Cancelărie de informații și tranșări comerciale.

BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 22, 1|12.

==== Numărul patentei 16.794. ====

(8) 11-52

Carol Beck

pregătitor de ventilătoare patentate pentru ferestri.

BUDAPEST, VIII. József-utca 14.

În atenția directorilor de școli!

6000 de bucăți sunt deja în folosință!

Pentru luarea măsurii, mă rog să vă adresați mie.

Nu ști nime ce-i sănătatea!!

și care ne-o putem păstra numai pe lângă ventilație potrivită.

Ventilatorul aflat și patentat de către Carol Beck este fabricațiune magiară, care întrece toate ventilătoarele din străinătate, atât în ce privește scopul, cât și bunătatea. Din punct de vedere sanitar, curentul e eschis prin apertura de 45 %. Se pot aplica la toate ferestile. Am foarte multe scrisori de recunoștință, cari dovedesc, că publicul e deplin mulțumit.

Prețurile ventilătoarelor:

Cel mai mare și mai greu, cu decorațiune.	C. 25.—
Pentru ferestri comune, școli, institute și locuințe private	13.—
Pentru ferestri mai ușoare și mai simple	9.—
Ferestri de Closett	7-60

Preliminar de apese gratuit:

Ventilătoarele mele se folosesc în următoarele locuri mai renumite. Casina Națională magiară, Ministerul de comerț, Gimnasiul reformat, Ludoviceul, Seciile de tranșare de stat din Kispest și în mai multe spitale și școli din capitală și provincie, dovedindu-se de foarte bune.

Comandele atât în loc, cât și în provincie se efectuesc foarte prompt și foarte repede.